

MIKKELIN SEUDUN
YMPÄRISTÖPALVELUT

OMAVESI-hankkeen loppuraportti

1.6.2014 – 30.4.2015

MIKKELIN SEUDUN
YMPÄRISTÖPALVELUT

OMAVESI-hankkeen loppuraportti

1.6.2014 – 30.4.2015

Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen
julkaisu 2/2015

Mikkelin seudun ympäristöpalvelut

Osoite: Kiiskinmäenkatu 5-7, 50100 Mikkel
Postiosoite: PL 167, 50101 Mikkel
Sähköposti: ymparistopalvelut@mikkeli.fi
Puh. 015 194 4700, Fax 015 194 4799
www.mikkeli.fi => Ympäristöpalvelut

Sisälllys

1	Yleistä hankkeesta.....	4
1.1	Organisaatio ja työnjako	4
1.2	Hankkeen rahoitus	4
1.3	Hankkeen kulut	4
1.4	Hankkeen suunnittelu ja hallinnointi.....	5
1.5	Yhteistyö kuntien kanssa	5
1.6	Muut yhteistyötahot.....	5
2	Hankkeen jätevesineuvot ja muut työntekijät.....	5
2.1	Neuvojen tausta ja koulutus	5
3	Tiedotus ja markkinointi	6
3.1	Lehtijutut	6
3.2	Radiojutut	7
3.3	Mainokset	7
3.4	Internet	7
4	Yleisneuvonta.....	7
4.1	Puhelin- ja sähköpostineuvonta	7
4.2	Neuvontapisteet tapahtumissa	8
4.3	Yleisötilaisuudet.....	9
4.3.1	Vesihuoltoon liittyvä tiedottaminen	9
4.4	Yksilöllinen neuvonta.....	9
5	Kiinteistökohtainen neuvonta.....	9
5.1	Toteutustapa.....	9
5.2	Kiinteistöjen jätevesijärjestelmien taso.....	10
5.3	Kiinteistöjen omistajat	10
5.4	Kiinteistöikäntien yhteenvetotulokset annetuista menetelmä- ja toimintaneuvoista	11
6	Tuloksellisuus	14
7	Neuvonnan vaikuttavuus	14
8	Arvio hankkeen onnistumisesta.....	15
9	Hajajätevesiasetuksen toimeenpano Etelä-Savossa.....	16
10	Pohdinta ja jatkotoimenpide-esitykset	17

- LIITTEET:
1. Hankkeen kustannusten jakautuminen
  2. Kiinteistökohtaisen neuvonnan kaavake
  3. Vaikuttavuuskyselykaavake
  4. Vaikuttavuuskyselyn vastaukset
  5. Hajajätevesiasetuksen toimeenpano Etelä-Savossa – taulukko

1 Yleistä hankkeesta

Omavesi-hankkeella jatkettiin aiemmillä hankkeilla aloitettua tiedonvälitystä. Hankkeen tavoitteena oli edistää haja-asutusalueen jätevesiasetuksen toimeenpanoa tiedottamalla ja neuvomalla kiinteistön omistajia ja osaltaan helpottaa kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisia haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyyn liittyvissä kyselyissä. Etelä-Savon alueella on viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla yhteensä noin 70 000 kiinteistöä, joita koskee haja-asutuksen jätevesiasetus. Hankkeen kohderyhmänä olivat yhdyskunnan vesihuoltolaitosten toiminta-alueen ulkopuolella niin vakituisesti asuvat kiinteistön omistajat kuin myös vapaa-ajan asunnon omistajat.

Hajajätevesineuvonnan tavoitteena oli turvata puolueettoman ja ilmaisen jätevesitiedon saatavuus koko Etelä-Savon alueella. Neuvonnan tavoitteena oli edistää hajajätevesiasetuksen toimeenpanoa ja osaltaan edistää kiinteistön omistajia toteuttamaan jätevesien käsittelyjärjestelmiä hajajätevesiasetuksen vaatimusten mukaiselle tasolle. Toimenpiteillä voidaan vähentää pohjavesien pilaantumiskäsitteitä ja pienentää vesistöihin kohdistuvaa kuormitusta, mikä parantaisi vesistöjen tilaa sekä vähentäisi jätevesistä peräisin olevia hygieenisia sekä hajua- ym. ympäristöterveydellisiä haittoja. Lisäksi kannustettiin kiinteistön omistajia käyttämään päteviä suunnittelijoita suunnitteluvaiheessa.

1.1 Organisaatio ja työnjako

Omavesi-hanke oli Mikkelin kaupungin/Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden hallinnoima koko Etelä-Savon maakunnan kattava hanke. Hankkeen vastuuhenkilönä toimi Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden ympäristöpäällikkö Hanna Pasonen. Hankkeen toteutuksesta vastasi jätevesineuvojat Kaisa Helaakoski Mikkelin seudulla (Hirvensalmi, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki ja Puumala) ja Tee-mu Oittinen Savonlinnan seudulla (Enonkoski, Heinävesi, Joroinen, Juva, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava).

Hankkeelle perustettiin ohjausryhmä ohjaamaan ja valvomaan hankkeen toteutumista. Ohjausryhmä koontui kolme kertaa hankkeen aikana ja siihen kuului edustus hankealueen kunnista sekä rahoittajan edustaja. Ohjausryhmään kuuluivat:

- Vesa Rautio, Etelä-Savon ELY-keskus (rahoittajan edustaja)
- Hanna Pasonen, Mikkelin seudun ympäristöpalvelut (hankevastaava)
- Veikko Virtanen, RAJUSU
- Mikko Luostarinen, Joroinen
- Hanna Kakriainen, Pieksämäki
- Rauno Kuokkanen, Kangasniemi
- Marko Pekurinen, Mikkeli
- Matti Rautiainen, Savonlinna
- Timo Hämäläinen, Puumala
- Petri Luukkonen, Hirvensalmi

1.2 Hankkeen rahoitus

Hanke oli luoteeltaan maakunnallinen tiedonvälityshanke ja se toteutettiin 1.6.2014 – 30.4.2015. Hankkeen kustannusarvio oli 105 000 euroa. Hanketta rahoitti Ympäristöministeriö (100 000 e) sekä Mikkelin seudun ympäristöpalvelut (5 000 e).

1.3 Hankkeen kulut

Hankkeen suurin kustannuserä oli palkkakustannukset. Lisäksi tuli matka-, laite-, ilmoitus- ja tapahtumakustannuksia. Neuvojen työpisteistä koitui kustannuksia kuin myös toimintaan tarvittavista työkaluista (tietokone ja nettiyhteys). Hankkeelle suunnitellut kustannukset toteutuivat. Kustannusten jakautuminen on esitetty liitteessä 1. Yhden lehti-ilmoituksen kustannukset siirrettiin ”Yleisneuvonnan tilaisuudet” – kohtaan.

1.4 Hankkeen suunnittelu ja hallinnointi

Hanketta hallinnoi Mikkelin seudun ympäristöpalvelut ja hankevastaavana toimi ympäristöpäällikkö Hanna Pasonen. Hanketta toteutettiin hankesuunnitelman mukaisesti. Toteutuksessa huomioitiin ohjausryhmän ja kuntien esittämät toiveet.

Neuvonta toteutettiin ns. putkimiestekniikalla eli kiinteistön omistaja pystyi tarpeen mukaan varaamaan neuvontakäynnin sekä ns. nuohoojatekniikalla eli neuvojat ottivat yhteyttä suoraan kiinteistön omistajiin ja selvittivät tarpeen neuvontakäynnille. Tavoitteena oli toteuttaa 300 kiinteistökohtaista neuvontakäyntiä hankkeen aikana. Lisäksi järjestettiin yleisneuvontaa ja jätevesi-infoja ympäri Etelä-Savoa. Tavoitteena oli antaa yleisneuvontaa vähintään 500 kiinteistönomistajalle.

Neuvonnassa käytettiin aiemmin Omavesi-hankkeessa tuotettua neuvontamateriaalia sekä puolueettomien tahojen neuvontamateriaalia, kuten Suomen ympäristökeskuksen esitteitä.

1.5 Yhteistyö kuntien kanssa

Kuntien (rakennus- ja ympäristövalvonta) kanssa pidettiin aloituspalaverit tai sähköpostikeskustelu, joissa kartoitettiin kuntien toiveet neuvonnan kohdentamiseksi. Talvella 2015 järjestettiin jätevesi-illat kunnittain. Iltoihin osallistui jätevesineuvojan lisäksi kunnan rakennustarkastaja tai ympäristönsuojeluviranomainen. Lisäksi Enonkosken ja Rantasalmen illoissa oli paikalla myös Savonlinnan seudun jätehuollon toimitusjohtaja Anne Rautiainen kertomassa talousjäteasioista. Osanotto tilaisuuksissa oli runsas. Yhteistyö kuntien kanssa sujui hyvin läpi hankkeen.

1.6 Muut yhteistyötahot

Hankkeen aikana tiedotettiin kyläyhdistyksiä ja – järjestöjä sekä MTK:ta. Muutamat kyläyhdistykset ottivatkin yhteyttä ja pyysivät neuvojaa puhumaan tilaisuuksiinsa.

2 Hankkeen jätevesineuvojat ja muut työntekijät

2.1 Neuvojen tausta ja koulutus

Molemmat neuvojista ovat toimineet OMAVESI -hankkeessa aiemminkin. Helaakoski vuodesta 2012 lähtien, Oittinen jo Savonlinnan seudun jätevesineuvontahankkeesta, vuodesta 2010, lähtien. Molemmilla neuvojilla on ympäristöalan koulutus ja neuvojista Helaakoski on suorittanut SYKEN järjestämän jätevesineuvojakoulutuksen vuonna 2011 ja Oittinen Jyväskylän ammattikorkeakoulun toteuttaman jätevesiasiantuntijakoulutuksen samana vuonna.

3 Tiedotus ja markkinointi

Tiedotuskanavina toimivat hankkeen kotisivut, paikallis- ja maakuntalehdet, radio, asukastilaisuudet, kotiin jaettavat tiedotteet sekä esitteet (kuin myös sidosryhmien tiedonvälityskanavat).

3.1 Lehtijutut

Lehti-ilmoituksilla edistettiin näkyvyyttä ja neuvojen saavutettavuutta kiinteistön omistajien keskuudessa. Ilmoitukset pyrittiin keskittämään lehtiin, jotka olisivat mahdollisimman pitkään luettavissa (kesänumerot) ja laajalle kohderyhmälle suunnattuja (laajalevikit). Lehti-ilmoituksissa oli neuvojen yhteystiedot ja saavutettavuus sekä tiedot tulevista tapahtumista. Hankkeen aikana julkaistiin 16 lehti-ilmoitusta lisäämään hankkeen näkyvyyttä sekä olemaan tiedotusvälineenä järjestettävistä tilaisuuksista. Taulukossa 2 näkyvät julkaistut ilmoitukset sekä lehtien kirjoittamat artikkelit.

Taulukko 2. Lehti-ilmoitukset ja -jutut

Lehti	Pvm	
Pitäjän uutiset	13.5.2014	Lehtijuttu
Länsi-Savo	20.5.2014	Lehti-ilmoitus
Itä-Savo	25.6.2014	Lehtijuttu
Itä-Savo	16.6.2014	Lehti-ilmoitus
Pieksämäenlehti	11.7.2014	Lehti-ilmoitus
Pieksämäenlehti	18.7.2014	Lehtijuttu
Mikkelin kaupunkilehti	24.7.2014	Lehtijuttu
Länsi-Savo	2.7.2014	Lehtijuttu
Itä-Savo	2.7.2014	Lehtijuttu
Pieksämäenlehti	16.7.2014	Lehtijuttu
Kangasniemen kunnallislehti	7.8.2014	Lehtijuttu
Omakoti-lehti	10.9.2014	Lehti-ilmoitus
Itä-Savo	13.9.2014	Lehtijuttu
Itä-Savo	28.9.2014	Lehtijuttu
Varkauden lehti	5.8.2014	Haastattelujuttu
Kangasniemen kunnallislehti	9.1.2015	Tapahtumailmoitus
Länsi-Savo	13.1.2015	Lehtijuttu
Pitäjän uutiset	16.1.2015	Tapahtumailmoitus
Pieksämäenlehti	19.1.2015	Lehtijuttu
Länsi-Savo	19.1.2015	Lehtijuttu
Puumala-lehti	22.1.2015	Lehtijuttu
Pitäjän uutiset	23.1.2015	Tapahtumailmoitus
Itä-Savo	25.1.2015	Lehti-ilmoitus
Pitäjän uutiset	27.1.2015	Lehtijuttu
Puruvesi-lehti	29.1.2015	Lehti-ilmoitus
Sulkava lehti	2.2.2015	Lehti-ilmoitus
Rantasalmen Lehti	11.2.2015	Lehti-ilmoitus
Puumala-lehti	12.2.2015	Lehtijuttu
Puumala-lehti	12.2.2015	Lehti-ilmoitus
Joroisten lehti	19.2.2015	Lehti-ilmoitus
Juvan lehti	xx.2.2015	Lehti-ilmoitus
Pieksämäenlehti	20.2.2015	Lehti-ilmoitus
Puumala-lehti	26.2.2015	Lehtijuttu
Heinäveden Lehti	18.3.2015	Lehti-ilmoitus

3.2 Radiojutut

Savonlinnan seudun neuvojaa haastateltiin Iskelmäradiossa 28.10.2014.

3.3 Mainokset

Talven jätevesi-illoista tiedotettiin lehti-ilmoitusten ja –juttujen lisäksi myös kiinteistöille jaettujen esitteiden avulla. Savonlinnan seudulla kirjeitä postitettiin 322 kiinteistölle ja Mikkelin seudulla 358 kiinteistölle. Esitteet kohdennettiin niille alueille, joihin neuvontaa toivottiin kuntien osalta kohdennettavan. Kirjeen mukana meni kiinteistönomistajalle hanke-esite sekä mainos tilaisuudesta.

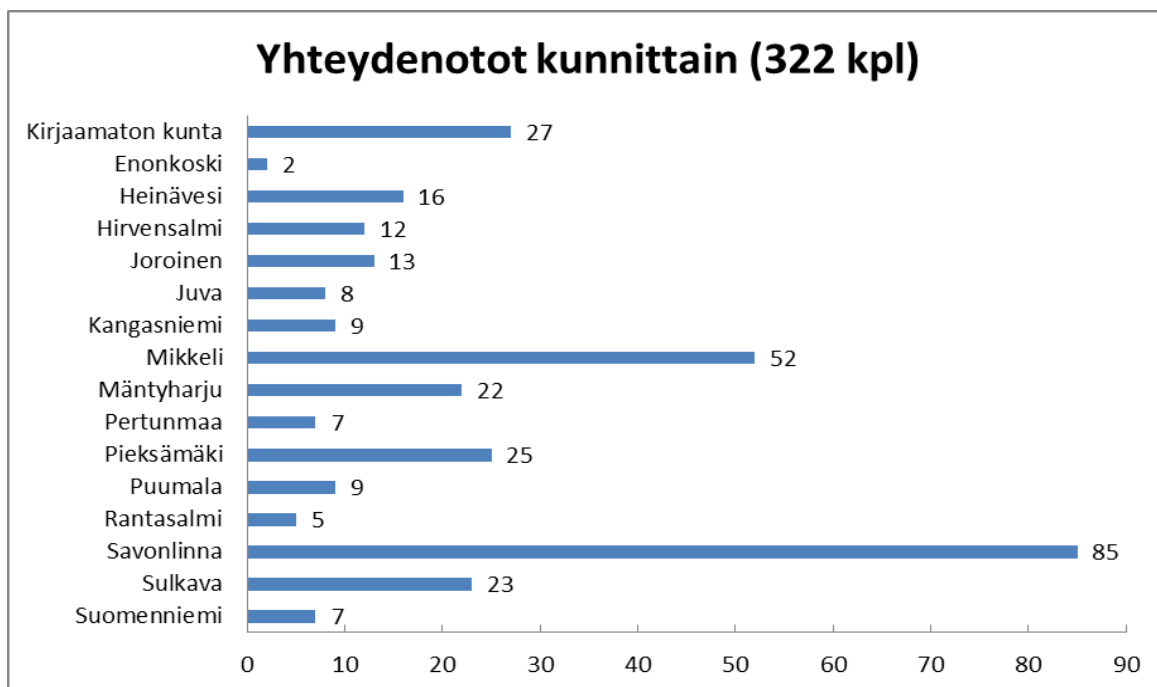
3.4 Internet

Hankkeella on omat kotisivut Savonlinnan kaupungin kotisivujen alla (aiemmin hanketta hallinnoi Savonlinnan kaupunki). Sivuilla on kattavasti tietoa haja-asutusalueen vesihuoltoasioista.

4 Yleisneuvonta

4.1 Puhelin- ja sähköpostineuvonta

Puhelinkontakti oli suosituin tapa ottaa yhteyttä jätevesineuvojaan. Useimmiten puhelimitse neuvojaan yhteyttä ottanut varasi myös ajan kiinteistökohtaiseen neuvontakäyntiin. Myös sähköpostitse on neuvojaan oltu yhteyksissä, ei kuitenkaan niin runsaasti kuin edellisinä vuosina. Kuvassa 1 on esitetty yhteydenotot (puhelin ja sähköposti) kunnittain, joita koko Etelä-Savossa tuli 322 kappaletta. Näihin lukuihin ei ole laskettu kartoituskäynnin varanneita yhteydenottoja.

Kuva 1. Yhteydenotot kunnittain (puhelin ja sähköposti)

4.2 Neuvontapisteet tapahtumissa

Jätevesineuvojat osallistuivat 19 tilaisuuteen, tapahtumaan tai infopisteeseen. Neuvontapisteillä käytiin yleensä läpi kiinteistön jätevesijärjestelmän nykytila, annettiin tarvittaessa ohjeet jätevesien käsittelyn tehostamiseksi sekä jaettiin tietoa myös talousvesiasioista. Taulukossa 3 on esitetty, mihin tapahtumiin, tilaisuuksiin ja infoihin neuvojat osallistuivat. Yhteensä tapahtumissa kohdattiin 638 kiinteistönomistajaa. Kun kontaktit puhelin- ja sähköpostineuvonnasta sekä tapahtumista lasketaan yhteen, saadaan yleisneuvonnan piiriin jopa 960 kontaktaa.

Taulukko 3. Tapahtumat

Pvm	Tapahtuma	Kunta
14.6.2014	Mäntyharjun kesänavaus	Mäntyharju
27.6.2014	Ristiinan kesäkemut	Mikkeli
28.6.2014	Pertunpäivät	Pertunmaa
28.6.2014	Enonkosken kalamarkkinat	Enonkoski
4.7.2014	Tervaleppäjuhlat	Hirvensalmi
5.7.2014	Sulkavan kesäasukastapahtuma	Sulkava
6.–7.7.2014	Omakotitalonäyttely	Hirvensalmi
10.7.2014	Joroisten iltatori	Joroinen
16.7.2014	Pieksämäen iltatori	Pieksämäki
18.7.2014	Puumalan satama	Puumala
19.7.2014	Savonrantapäivä	Savonlinna
25.7.2014	Mikkelin kesäkatu	Mikkeli
25.7.2014	Savonlinnan kauppatori	Savonlinna
2.8.2014	Synsiön Wanhan ajan kesäjuhlat	Kangasniemi
4.8.2014	Karjalankylän vesihuoltotilaisuus	Pieksämäki
30.8.2014	Valtola-Käävänkylän kyläjuhlat	Mäntyharju
8.9.2014	Info Carlsonilla	Mikkeli
9.-10.9.2014	Pieksämäen syysmarkkinat	Pieksämäki
17.10.2014	Hanakoiden syysmarkkinat	Kangasniemi

4.3 Yleisötilaisuudet

Alkuvuodesta 2015 järjestettiin kunnittain jätevesi-ilta. Illat keräsivät yleisöä yhteensä 422 osallistujan verran. 43 kiinteistön omistajaa varasi illoissa neuvontakäynnin. Taulukossa 4 näkyy kunkin kunnan osallistujamäärät.

Taulukko 4. Yleisötilaisuudet

Pvm	Kunta	Osallistujat
13.1.2015	Kangasniemi	26
20.1.2015	Pertunmaa	32
27.1.2015	Mäntyharju	62
29.1.2015	Savonlinna	31
5.2.2015	Enonkoski	18
12.2.2015	Sulkava	25
17.2.2015	Puumala	26
17.2.2015	Rantasalmi	23
25.2.2015	Pieksämäki	72
26.2.2015	Joroinen	29
5.3.2015	Juva	34
24.3.2015	Heinävesi	11
30.3.2015	Hirvensalmi	22
31.3.2015	Mikkeli	11
	YHT.	422

4.3.1 Vesihuoltoon liittyvä tiedottaminen

Pieksämäellä osallistuttiin Karjalankylän vesihuoltoinfotilaisuuteen.

4.4 Yksilöllinen neuvonta

Mikkelin seudulla neuvottiin yksilöneuvontana kahta kiinteistöä. Nämä neuvonnat tapahtuivat kiinteistökäynnillä, kun kyseessä olevalla kiinteistön omistajalla oli toisaalla toinen kiinteistö, johon myös halusi neuvontaa. Samalla kiinteistökäynnillä oli mukana kiinteistönomistajan tuttava, jonka kiinteistön jätevesijärjestelmä käytiin myös läpi. Molemmista neuvontatilanteista täytettiin hankkeen kartoituslomake kiinteistönomistajalle.

5 Kiinteistökohtainen neuvonta

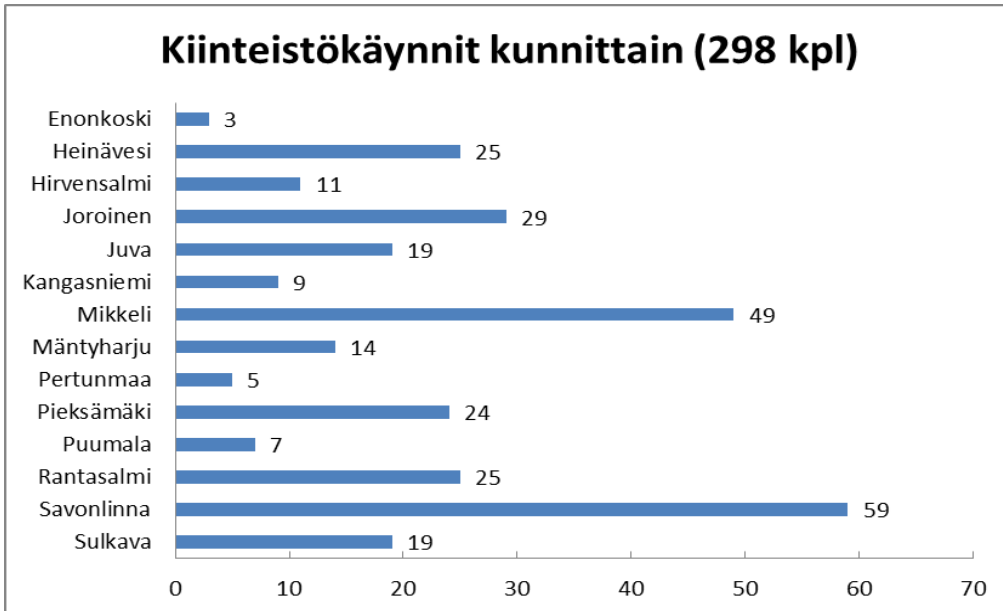
5.1 Toteutustapa

Pääosin kiinteistönomistajat itse soittivat neuvojalle ja varasivat neuvontakäynnin. Osin myös neuvojat ottivat yhteyttä suoraan kiinteistönomistajaan (jos kunnassa näin haluttiin ja annettiin alue/yhteystiedot) ja tarjosivat neuvontaa.

Kiinteistökäynneillä kartoitettiin nykyinen jätevesijärjestelmä ja arvioitiin mahdollista saneeraustarvetta sekä kerrottiin erilaisista vaihtoehdoista toteuttaa jätevesien käsittely. Lisäksi kiinteistön omistajalle jaettiin puolueetonta tiedotusmateriaalia muun muassa jätevesien käsittelyvaihtoehdoista, etenemisohteet jäteve-

sien käsittelyn tehostamiseksi, talousvesiasiaa sekä tietoa alueella toimivista yrittäjistä. Kiinteistökäynnin kesto vaihteli puolesta tunnista pariin tuntiin. Käynneillä täytetty lomake on liitteenä 2.

Hankkeen tavoitteena oli antaa kiinteistökohtaista neuvontaa 300 kiinteistön omistajalle Etelä-Savon alueella. Tavoite lähes täyttyi, sillä kiinteistökohtaista neuvontaa annettiin 298 kiinteistöllä. Eniten kiinteistökohtaista neuvontaa annettiin Savonlinnassa (59 neuvontakäyntiä) ja vähiten Enonkoskella (3 neuvontakäyntiä). Kuvassa 2 on esitetty kiinteistökäynnit kunnittain.

Kuva 2. Kiinteistökäynnit kunnittain

Saneeraustarvetta arvioitiin kiinteistön omistajalle jätettävällä yhteenvetolomakkeella. Jätevesijärjestelmän osalta arvioitiin järjestelmän tekninen kunto ja toimivuus sekä jätevesien käsittelypaikka. Lisäksi kiinteistön omistajalle jaettiin räätälöity neuvontapaketti, joka sisälsi puolueetonta vesihuoltoinformaatiota. Kiinteistön omistajat saivat yhteenvetolomakkeella jatkotoimenpide-ehdotukset.

5.2 Kiinteistöjen jätevesijärjestelmien taso

Suurimmalla osalla kiinteistökohtaista neuvontaa saaneista jätevesijärjestelmä oli rakennettu 80-luvulla tai sitä ennen. Yleisin tapa käsitellä asuinkiinteistöjen jätevedet oli saostuskaivot (1-3 kpl) ja yksinkertainen maaperäkäsittely (kivipesä/imeytyskaivo) tai vanheneva imeytyskenttä (salaojaputkilla). Vapaa-ajan kiinteistöllä käymälävedet johdettiin useimmiten saostuskaivokäsittelyn jälkeen yksinkertaiseen maaperäkäsittelyyn. Pelkät pesuvedet johdettiin useimmiten imeytyskaivon kautta maaperään.

5.3 Kiinteistöjen omistajat

Kiinteistön omistajat suhtautuivat neuvontaan hyvin. Kiinteistön omistajia kiinnosti yleisesti ottaen oman käsittelyn riittävyys tai ohjeet jatkotoimenpiteille. Kysymyksiä tuli myös vaihtoehtoisista tavoista toteuttaa jätevesien käsittely ja pyydettiin tietoa suunnittelijoista.

5.4 Kiinteistökäyntien yhteenvedotulokset annetuista menetelmä- ja toimintaneuvoista

Taulukoissa 5 ja 6 on esitetty yhteenvedot kiinteistöikäntien jätevesijärjestelmistä. Taulukossa 5 on jaoteltu kiinteistöt, joilla syntyi mustia vesiä (vakituksia 176 kpl, vapaa-ajan 41 kpl), taulukossa 6 kiinteistöt, joilla syntyi vain harmaita vesiä (vakituksia 17 kpl, vapaa-ajan 40 kpl).

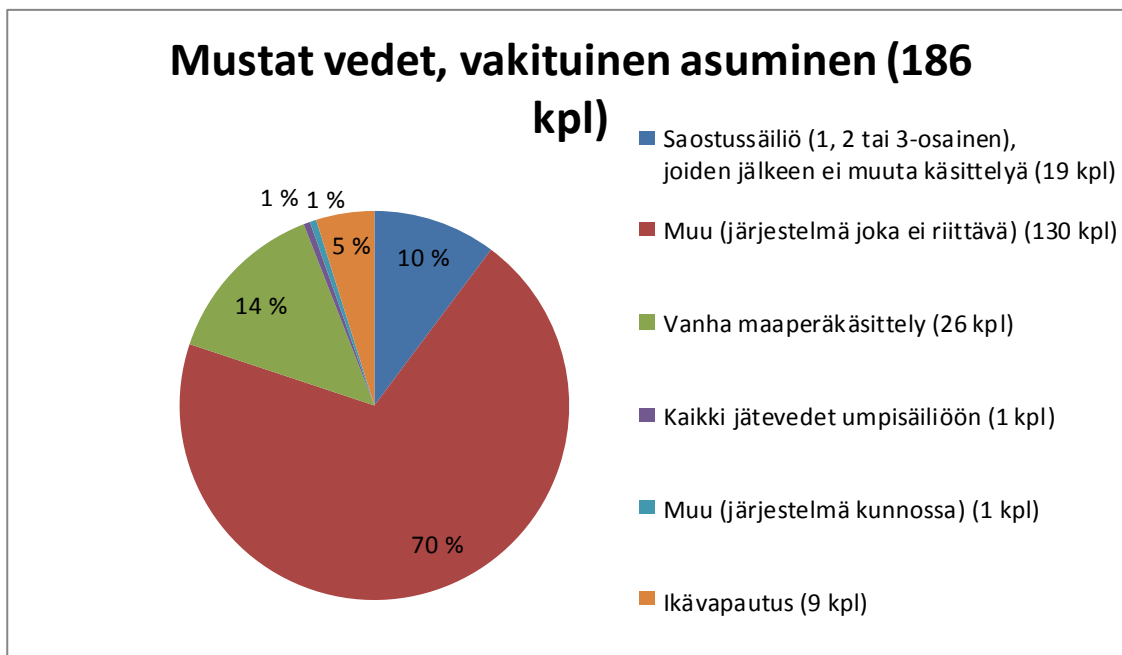
Taulukko 5. Yhteenvedo kiinteistöikäntneistä (mustat vedet)

1) Järjestelmä, jossa kaikki jätevedet käsitellään yhdessä (sis. vesi-wc)		Vakituinen asutus		Vapaa-ajan asutus	
		Kpl	%	Kpl	%
	Saostussäiliö (1, 2 tai 3-osastoinen), joiden jälkeen ei muuta käsittelyä	17	10	1	2
	Muu (järjestelmä joka ei ole riittävä)	129	73	33	80
	Järjestelmä riittämätön - yhteensä	146	83	34	83
	Vanha maaperäkäsittely	23	13	5	12
	Muu (pieniä toimia vaativa tai vanheneva ratkaisu)	0	0	0	0
	Pieniä toimia vaativa tai vanheneva ratkaisu – yht.	23	13	5	12
	Toimiva ja riittävä maaperäkäsittely	0	0	1	2
	Toimiva ja riittävä laitepuhdistamo	0	0	0	0
	Kaikki jätevedet umpisäiliöön	1	1	0	0
	Muu (järjestelmä kunnossa)	1	1	1	2
	Järjestelmä kunnossa - yhteensä	2	1	2	5
	Neuvottuja kiinteistöjä	171	97	41	100
	Ikävapautetut kiinteistöt	5	3	-	-
	Yhteensä	176	100	41	100

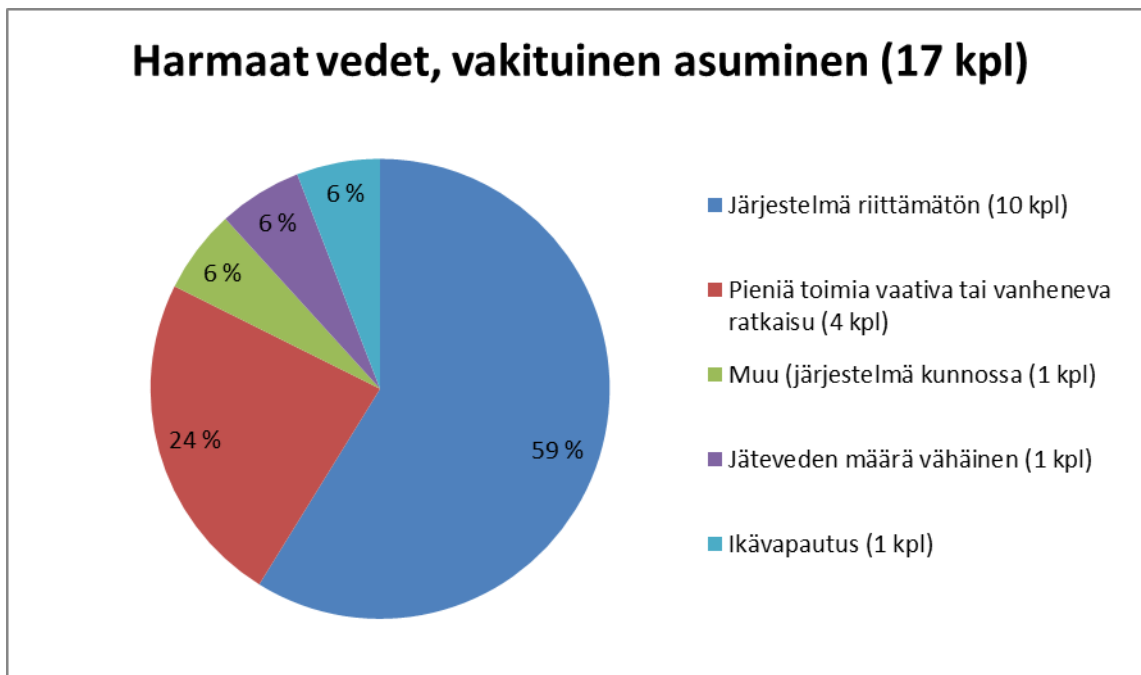
Taulukko 6. Yhteenvedo kiinteistöikäntneistä (harmaat vedet)

2) Järjestelmä, jossa wc-vedet ja muut jätevedet käsitellään erikseen tai wc-vesiä ei ole		Vakituinen asutus		Vapaa-ajan asutus	
		Kpl	%	Kpl	%
	Järjestelmä riittämätön - yhteensä	10	59	15	38
	Pieniä toimia vaativa tai vanheneva ratkaisu – yht.	4	10	4	10
	Umpisäiliö + toimiva ja riittävä maaperäkäsittely	0	0	0	0
	Umpisäiliö + toimiva ja riittävä laitepuhdistamo (harmaavesisuodatin)	0	0	0	0
	Umpisäiliö + muu riittävä käsittely	0	0	0	0
	Kuivakäymälä + toimiva ja riittävä maaperäkäsittely	0	0	0	0
	Kuivakäymälä + toimiva ja riittävä laitepuhdistamo (harmaavesisuodatin)	0	0	0	0
	Kuivakäymälä + muu riittävä käsittely	0	0	1	3
	Muu (järjestelmä kunnossa)	1	2	0	0
	Järjestelmä kunnossa - yhteensä	1	2	1	3
	Jäteveden määrä vähäinen - yhteensä	1	2	20	50
	Neuvottuja kiinteistöjä	15	37	39	98
	Ikävapautetut kiinteistöt	1	2	-	-
	Yhteensä	17	100	40	100

Valtaosalle (noin 90 %) ehdotettiin nykyisen jätevesien käsittelyn tehostamista viimeistään 15.3.2016 mennessä. Noin 70 % käydyistä kiinteistöistä oli vakituisen asumisen kiinteistöjä, loput vapaa-ajan. Ikäperusteisen vapautuksen piiriin kuului noin 2 % kiinteistöistä ja vähäisen veden asuntoja oli noin 8 %. Savonlinnan seudulla vähäisen veden paikkoja oli jopa 19, kun taas Mikkelin seudulla niitä oli vain 2. Tällaisissa paikoissa yleisin käsittelytapa oli imeytyskaivo, sen jälkeen joko kivipesä tai vähäisten vesien laskeminen suoraan maaperään. Ns. suurempia vesimääriä vapaa-ajan asunnoista oli 72 prosentilla. Näistä 75 prosentilla oli vesikäymälä. Seuraavissa kuvissa (kuvat 3 – 6) on esitetty kuvaajin eri järjestelmien jakautuminen vakituiseen ja vapaa-ajan kiinteistöillä, jotka on jaoteltu vielä mustien ja harmaiden vesienkin osalta (prosentuaalisesti).

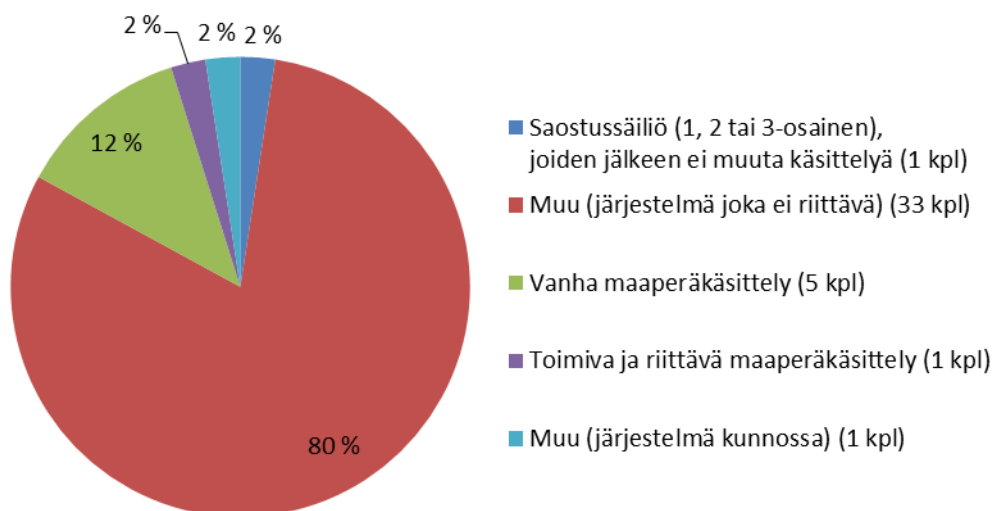

Kuva 3. Jätevesijärjestelmät vakituuisessa asumisessa (mustat vedet)

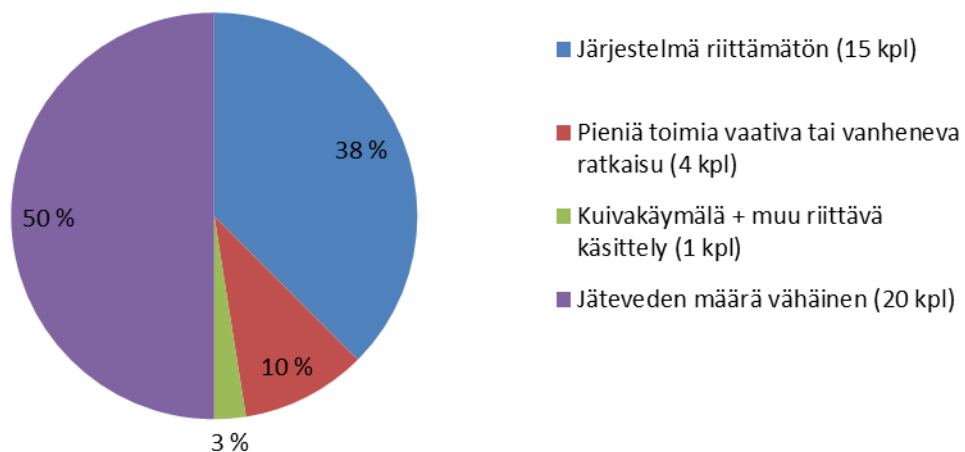
Kuva 4. Jätevesijärjestelmät vakituuisessa asumisessa (harmaat vedet)

Mustat vedet, vapaa-ajan asuminen (41 kpl)

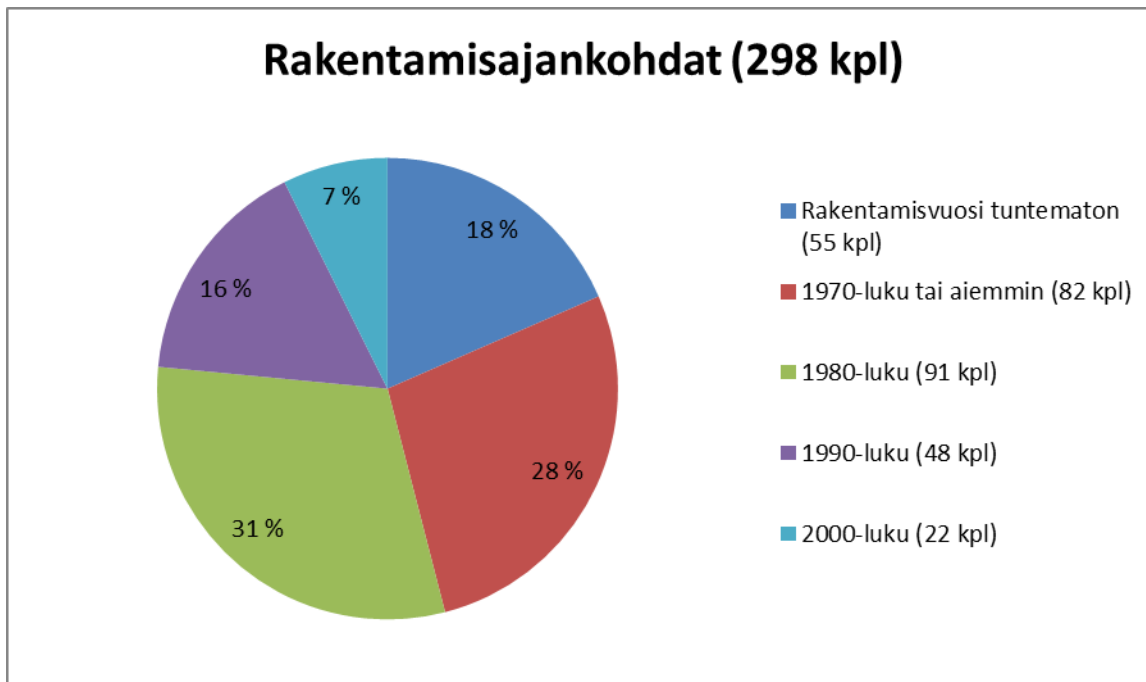
Kuva 5. Jätevesijärjestelmät vapaa-ajan asumisessa (mustat vedet)

Harmaat vedet, vapaa-ajan asuminen (40 kpl)

Kuva 6. Jätevesijärjestelmät vapaa-ajan asumisessa (harmaat vedet)

Suurin osa jätevesijärjestelmistä oli rakennettu 80-luvulla. Seuraavassa kuvassa (kuva 7) on esitetty rakennusajankohtien jakaumat. Osa kiinteistönomistajista ei tiennyt, koska heidän jätevesijärjestelmä oli rakennettu. Vähiten kuitenkin järjestelmiä oli 2000-luvulta.

Kuva 7. Jätevesijärjestelmien rakentamisajat

6 Tuloksellisuus

Hankkeen laskennallinen tuloksellisuus on laskettu Suomen ympäristökeskuksen laskentamallin mukaisesti kaavalla 1:

$$Vertailuluku = \frac{\text{hankkeen kokonaiskulut}}{(x*0,1)+(y*0,4)+(z)}, \quad (1)$$

jossa x on yleisneuvonnalla (puhelin, sähköposti, tapahtumat) tavoitetut henkilöt, y yksilöllisen neuvonnan ja z kiinteistökäyntien lukumäärä.

Hankkeen aikana annettiin yleisneuvontaa 960 henkilölle, yksilöllistä neuvontaa kahdelle henkilölle ja kiinteistökäyntejä tehtiin 298 kappaletta. Kun nämä ja hankkeen kokonaiskulut sijoitetaan kaavaan 1, vertailuluksi saadaan 266 €/kpl (kaava 2).

$$Vertailuluku = \frac{105000 \text{ €}}{(960 \text{ kpl} * 0,1) + (2 \text{ kpl} * 0,4) + (298 \text{ kpl})} = 266 \text{ €/kpl}. \quad (2)$$

Pieni vertailuluku kertoo tehokkaasta neuvonnasta. Valtakunnallisesti jätevesineuvontahankkeissa vuosina 2012 ja 2013 vertailuluku on vaihdellut 109 – 598 €/kpl välillä (poikkeuksena Kemijoen VSY:n neuvonnan vuoden 2013 vertailuluku 1679 €/kpl). Tähän verrattuna OMAVESI-hankkeen tehokkuus on ollut valtakunnallista keskitasoa.

7 Neuvonnan vaikuttavuus

Hanke selvitti neuvonnan vaikuttavuutta Suomen ympäristökeskuksen laatimalla neuvonnan vaikuttavuutta arvioivalla kyselyllä. Kysely lähetettiin helmikuussa 2015 kiinteistön omistajille, jotka olivat saaneet kiinteistökohtaista neuvontaa vuonna 2014 ja alkuvuodesta 2015. Kyselyn tavoitteena oli arvioida neuvonnan vaikuttavuutta ja toteutuneiden kunnostustoimenpiteiden määrää. Kysely lähetettiin 232 kiinteistölle, joiden jätevesijärjestelmät vaativat uudistamista tai saneeraustoimenpiteitä. Kyselyä ei lähetetty kiinteistöille, joissa jäteveden määrä arvioitiin vähäiseksi eikä ikävapautuksen piiriin kuuluville kiinteistön omistajille. Kyselyyn vastasi 113 kiinteistön omistajaa eli vastausprosentti oli lähes 50. Kyselylomake on liitteenä 3.

Kiinteistökohtaisen neuvontakäynnin tavoitteena oli kannustaa kiinteistön omistajaa tehostamaan huonokuntoisia ja puutteellisia jätevesienkäsittelyjärjestelmiä. Hanke onnistui hyvin motivoimaan (70 %) kiinteistön omistajia toimenpiteisiin. Lähes kaikilla kiinteistön omistajilla oli tallessa neuvontakäynniltä saatu arvio jätevesijärjestelmästä. Viidesosa kiinteistön omistajista oli tilannut suunnitelman suunnittelijalta ja 13 % heistä oli toteuttanut jätevesiremontin. Yli puolet kiinteistön omistajista on saneeraamassa jätevesijärjestelmänsä vuonna 2015 tai sen jälkeen. Merkittävä osa kiinteistön omistajista (27 %) ei vielä osaa sanoa, koska ovat uusimassa jätevesien käsittelyä. Pieni osa (4 %) on hakemassa lykkäystä jätevesiremontille. Vaikuttavuuskyselyn tuloksissa kannattaa huomioida myös se, että kysely tehtiin melko pian viimeisimpien neuvontakäyntien jälkeen. Vaikuttavuuskyselyn ohjeiden mukaan se tulisi toteuttaa aikaisintaan vuosi neuvontakäynnistä.

Kiinteistön omistajat saivat kertoa asiaan liittyen kommentteja ja terveisiä. Jätevesineuvojat saivat hyvää palautetta erityisesti asiallisesta neuvonnasta, mutta myös kielteistä palautetta annettiin. Kielteinen palaute liittyi lähinnä kiinteistön omistajan mielestä kohtuuttomiin käsittelyvaativuuksiin. Useat kiinteistön omistajat kertoivat myös odottavan lainsäädännön muutoksia. Vaikuttavuuskyselyn vastaukset löytyvät liitteestä 4.

8 Arvio hankkeen onnistumisesta

Hanke toteutui suunnitelman mukaisesti. Asetetut tavoitteet saavutettiin kiinteistökäyntien suhteen (298 kpl / 300 kpl). Jos tapahtumiin osallistuneet tai niissä neuvotut lasketaan yleisneuvontaan, saadaan kontakteiksi 960 kappaletta (puhelin-, sähköposti- ja tapahtumakontaktit). Tällöin 500 neuvotun tavoite ylitettiin. SYKEN laatiman vertailuluvun laskemisessa yleisneuvonnan piiriin katsotaan kuuluvan myös tapahtumissa saadut kontaktit, joten tämän perusteella yleisneuvonnan tavoite ylitettiin runsaasti. Jos yleisneuvonnaksi puolestaan katsotaan luettavan vain puhelin- ja sähköpostikontaktit, 500 kappaleen tavoitteesta jäätiin runsaasti (322 kpl/ 500 kpl). Jätevesineuvojat osallistuivat aktiivisesti alueella tapahtumiin (19 kpl) ja olivat järjestämässä jätevesi-iltoja Etelä-Savon kunnissa (14 kpl). Tapahtumissa kontakteja oli yhteensä 638 kappaletta.

Eryisesti onnistuttiin kiinteistökohtaisessa neuvonnassa. Kiinteistön omistajat ottivat neuvojat hyvin vastaan ja keskusteluilmapiiri kiinteistön jätevesien käsittelyn tehostamiseksi oli useimmiten innostava. Tarve puolueettomalle keskustelulle korostui erityisesti neuvontakäynneillä, joissa kiinteistön omistaja sai itse kertoa nykyisestä käsittelystä ja neuvoja esitti tarpeet tehostamistoimenpiteille.

Edellisneuvontavuosiin verrattuna kesällä 2014 otettiin runsaammin neuvojaan yhteyttä. Suurin osa yhteydenottajista halusi kiinteistökäynnin kiinteistölleen. Vuonna 2014 neuvotut kiinteistön omistajat olivat myös viemässä saneerausprosessia pian eteenpäin, kun puolestaan aiempina vuosina on lähinnä vain kysytty, mitä tulisi tehdä eikä niinkään puhuttu jatkosta.

Vaikuttavuuskysely saneerausprosessin eteenpäin viemisen motivoitumisesta olisi ollut hyvä tehdä ennen ympäristöministerin asetusmuutosesityksiä. Silloin moni oli vielä laittamassa järjestelmänsä asetuksen mukaiseksi ennen siirtymäajan loppua, olivat aloittamassa jopa viime vuoden 2014 puolella.

Parannettavaa jäi lähinnä määrällisesti. Myös neuvonnan tehostaminen ja yhteistyön kehittäminen erityisesti kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kesken vaatii keskustelua. Neuvonnassa voitaisiin jatkossa hyödyntää kuntiin toimitettuja jätevesiselvityksiä ja tiedottaa niiden pohjalta kiinteistön omistajia tehostamistarpeesta. Näin kiinteistön omistajat saisivat luotettavan arvion nykyisen käsittelyn riittävydestä ja osaisivat valmistautua tuleviin toimenpiteisiin. Samalla olisi hyvä korostaa suunnittelun tärkeyttä. Nämä osatekijät voisivat osaltaan helpottaa tulevien vuosien suunnitelmien käsittelyruuhkaa kuntien rakennusvalvonnassa.

9 Hajajätevesiasetuksen toimeenpano Etelä-Savossa

OMAVESI – hanke pyysi loppuvuodesta 2014 kaikilta Etelä-Savon kunnilta tietoja hajajätevesiasetuksen toimeenpanosta ko. kunnassa. Hanke selvitti esimerkiksi, miten haja-asutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen jätevesijärjestelmien kuntoa on kuntien toimesta selvitetty sekä viranhaltijoiden arvioita määristä, kuinka moni kiinteistö jo täyttää asetuksen vaatimukset. Liitteessä 5 on esitetty kaikkien kuntien vastaukset hankkeen esittämiin kysymyksiin.

Kaikissa kunnissa on jollain tapaa selvitetty kiinteistöjen jätevesijärjestelmien kuntoa. Monesti selvitetty alueet ovat olleet herkkiä alueita, kuten ranta- tai pohjavesialueita tai muuten vain hajakohteita. Mutta esimerkiksi Puumalassa on rakennus- ja huoneistotietojen kartoituskäynneillä selvitetty samalla myös kiinteistöjen jätevesijärjestelmien tila.

Asetuksen vaatimukset täyttävien kiinteistöjen osuus kunnissa vaihtelee. Kangasniemellä arvioidaan vaatimukset täyttävien kiinteistöjen osuuden olevan noin 73 %, kun taas Pieksämäellä noin 40 %. Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden alueella (Hirvensalmi, Mäntyharju, Mikkeli, Pertunmaa ja Suomenniemi) osuuden arvioidaan olevan noin 67 %, Puumalassa noin puolet kaikista haja-asutusalueen kiinteistöistä. Savonlinnassa arvioitiin vaatimukset täyttäviä kiinteistöjä olevan 12 % (osuus perustuu kiinteistöihin, joista on olemassa viranhaltijapäätös). Muissa Savonlinnan seudun kunnissa arvio vaatimusten täyttävien kiinteistöjen osuudesta on noin 30 – 50 % luokkaa.

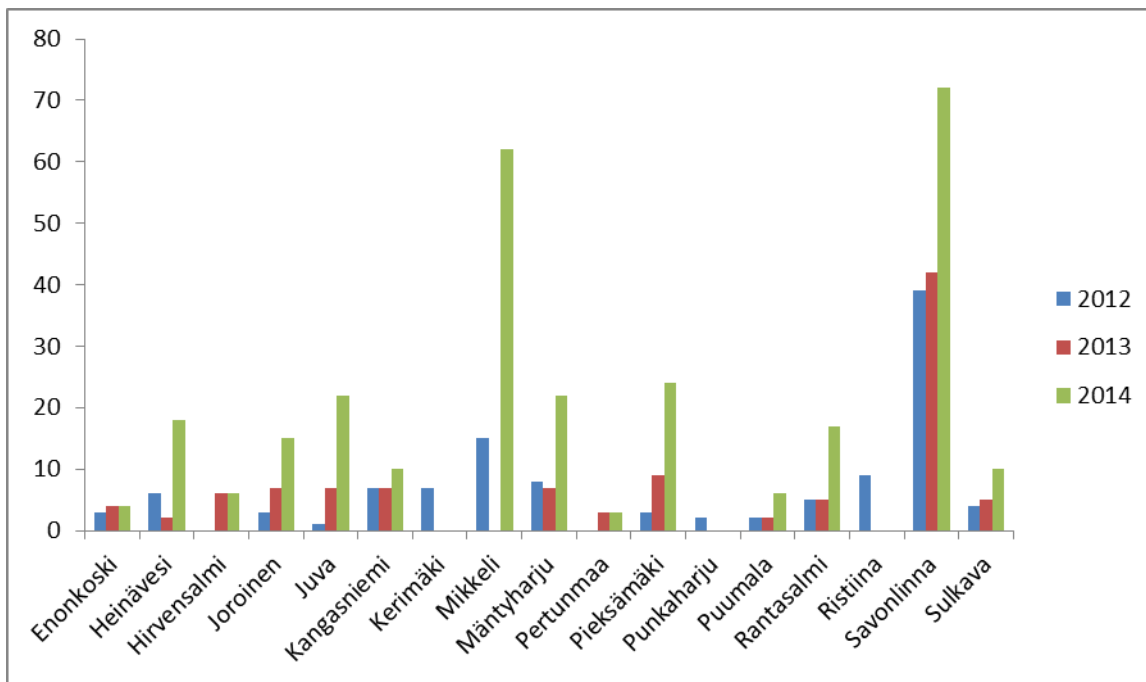
Kuntien arviot niiden kiinteistöjen lukumäärästä, joiden jätevesijärjestelmä on viranhaltijan tiedossa, vaihteli myös. Kangasniemellä arvio tarkastetuista kiinteistöistä on noin 100 kpl, Pieksämäellä uusien, saneeratujen ja muuten tarkastettujen lukumääräarvio on myös 100 kpl. Puumalassa käytyjä kiinteistöjä on jopa 665 kpl ja Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden alueella 3500 kpl. Savonlinnan seudulla kiinteistöjen jätevesijärjestelmiä on tarkastettu lähinnä valvontakäyntien ja lupahakemusten yhteydessä ja Savonlinnassa on jätevesiselvitysten pohjalta laadittu viranhaltijapäätökset noin 200 kiinteistölle.

Lähes kaikilla Etelä-Savon kunnilla on voimassa olevat ympäristönsuojelumääräykset. Ainoastaan Enonkoskelta ne puuttuvat.

10 Pohdinta ja jatkotoimenpide-esitykset

Omavesi-hanketta voidaan pitää kaikkiaan onnistuneena hankkeena määrällisten tavoitteiden suhteessa. Myös neuvonnan vaikuttavuuskyselyllä saadun palautteen perusteella neuvontaan oltiin tyytyväisiä. Kyselyn mukaan 70 % vastanneista kiinteistön omistajista motivoitui saadun neuvonnan myötä. Jo usean vuoden kestäneestä neuvonnasta huolimatta jätevesilaitteiden saneerausmäärät ja toimenpidelupien lukumäärät ovat olleet kunnittain vähäisiä, vaikka trendi on ollut viime vuosien aikana kasvava (kuva 8). Talvella pidetyt jätevesi-illat osoittivat, että jätevesineuvonnalle ja tiedottamiselle on edelleen olemassa kysyntää Etelä-Savossa. Jätevesi-illat keräsivät 422 kävijää ja useat kiinteistön omistajat varasivat vielä neuvontakäynnin kiinteistölleen.

Kuva 8. Jätevesijärjestelmien saneeraukseen haetut toimenpideluvat Etelä-Savossa vuosien 2012 – 2014 aikana.

Valtioneuvosto hyväksyi maaliskuussa 2015 jätevesiasetuksen siirtymäajan pidentämisen 15. maaliskuuta 2018 saakka. Lisäksi on perustettu työryhmä selvittämään nykyisen lainsäädännön kohtuullisuutta koskien niin sanottuja kuivan maan kiinteistöjä. Valmistelua tekevän työryhmän on määrä saada työ valmiiksi 31.10.2015 mennessä ja esittää tämän pohjalta muutoksia jätevesilainsäädäntöön. Siirtymäajan jatkaminen kahdella vuodella ja uuden lainsäädännön valmisteluvaihe vuoden 2015 aikana saattaa hidastaa kiinteistöjen jätevesilaitteiden saneeraustahtia.

Vesien- ja pohjavedensuojelu korostuu uuden lainsäädännön myötä ja jatkossa painopiste siirtyy voimakkaammin näille alueille. Jätevesineuvonnan ja kuntien ympäristönsuojelun yhteistyön ja vuoropuhelun tärkeys korostuu. Neuvontaa tulee ohjata entistä voimakkaammin ranta- ja pohjavesialueiden kiinteistöille. Neuvonnan tehostamisen kannalta olisi tärkeää tunnistaa kunnissa erityisen tärkeät alueet, joissa neuvonnasta saadut hyödyt voisivat palvella niin asukkaita kuin ympäristönsuojelua. Jätevesineuvojat voisivat jatkossa hyödyntää kuntiin toimitettujen jätevesiselvitysten tietoja, joista ilmenee kiinteistön sijainti ja nykyinen käsittelyratkaisu. Selvitysten läpikäyminen ja kiinteistön omistajan tiedottaminen palvelisi niin ympäristönsuojeluviranomaisia kuin kiinteistön omistajiakin.

LIITE 1 OMAVESI-hankkeen kustannuserittely

	Haettu	Myönnetty (95,2 %)	Toteutunut 1.6.2014 - 31.10.2014	Toteutunut 1.11.2014- 31.12.2014	Toteutunut 1.1.2014- 30.4.2015	Toteutunut 1.11.2014 - 30.4.2015	Toteutunut 1.6.2014 - 30.4.2015	Jää
Palkka- ja henkilöstökulut (yhteensä 22 htkk)	78000	74256	36258,03	15488,99	30965,19	46454,18	82712,21	-4712,21
Matkakulut	12000	11424	5080,02	2526,99	1297,56	3824,55	8904,57	3095,43
Vuokra-, laitteisto-, toimisto- ja tietoliikennekulut (+ työterveys)	8000	7616	1604,16	3399,70	2514,90	5914,60	7453,85	546,15
Lehti-ilmoitukset	3000	2856	1473,45	-	1591,42	1591,42	3064,87	-64,87
Yleisneuvonnan tilaisuudet	4000	3808	71,93	-	251,58	251,58	388,42	3611,58
YHTEENSÄ	105000	99960	44487,59	21415,68	36620,65	58036,33	102523,92	<u>2476,08</u>

1. Kiinteistön sijaintitiedot ja ominaistiedot

Kiinteistön omistaja / haltija:	
Kiinteistön osoite:	Kunta:
Kiinteistön erityissijainti: ☐ Ranta-alue	☐ Pohjavesialue, luokitus (I-III)
Kiinteistön käyttötarkoitus: ☐ Asuinkiinteistö ☐ Vapaa-ajan kiinteistö, käyttö: _____/vuosi ☐ Maatila ☐ Muu yritystoiminta, mikä: Rak.paikan pinta-ala m ² Rakentamisvuosi Asukkaiden lukumäärä hlö Asuinrakennuksen huoneistoala m ²	Kiinteistöllä syntyy seuraavia jätevesiä: ☐ Vesikäymälän jätevesiä sekä pesuvesiä ☐ Harmaita vesiä (pyykkikone, tiskikone, suihku) ☐ Vähäisiä pesuvesiä (ns. kantovesi) ☐ Muita jätevesiä, mitä:
Jätevesien esikäsittely: ☐ ei käsittelyä ☐ 1-osainen saostussäiliö ☐ 2-osainen saostussäiliö ☐ 3-osainen saostussäiliö Säiliöiden hyötytilavuus m ³ Säiliöiden materiaali: ☐ betoni ☐ muovi Säiliöiden asentamisvuosi:	Jätevesien varsinainen käsittely: ☐ Maaperään / kivipesään / imeytyskaivoon tms. ☐ Harmaavesisuodatin ☐ Maahanimeyttämö ☐ Maasuodattamo ☐ Laitepuhdistamo ☐ Umpisäiliö (wc-vedet) Rakentamis- / asentamisvuosi:
Jätevesien imeytys- tai purkupaikan etäisyys: Rantaviivasta m Omasta talousvesikaivosta m Naapurin talousvesikaivosta m Kiinteistön rajasta m	
Vedenhankinta (juomavesi ja pesuvesi): ☐ vesijohto ☐ porakaivo ☐ rengaskaivo ☐ järvestä ☐ yhteinen kaivo ☐ kantamalla Onko tiedossa olevia muutoksia varustelussa tai vedenhankinnassa: ☐ kyllä ☐ Ei	

Saostuskaivojen kunnan arviointi	Kyllä	Ei	Ei tietoa
Kaivojen yhteenlaskettu hyötytilavuus on riittävä			
Osastojen lukumäärä on riittävä (pesuvedet 2 osastoa wc-vedet 3 osastoa)			
Lähtöyhteissä on T-haarat			
Kaivojen seinämät ovat ehjät			
Kaivot ovat tiivispohjaisia			
Kaivojen renkaat ovat paikoillaan ja saumat tiivistetty			
Kaivon kannet ovat muuta ympäristöä korkeammalla			
Läpiviennit ovat tiiviitä			
Nestepinta on poistoputken alapinnan tasolla			
Kaivon kannet ovat lukittavia tai turvallisia			
Betoniset saostuskaivot ovat alle 25 vuotta vanhat (tekn. käyttöikä)			

Maapuhdistamot (imeytyskenttä tai suodatuskenttä)	Kyllä	Ei	Ei tietoa
Saostuskaivoissa tai jakokaivossa on padotusta			
Imeytyskenttä on toteutettu salaojaputkilla			
Imeytys- tai suodatuskentässä on tuuletusputket			
Imeytyminen ja suodattuminen on asiallista			
Kentän läheisyydessä on hajua			
Puhdistetun veden purkujärjestelyt ovat kunnossa			
Imeytys- tai suodatuskenttä on yli 20 vuotta vanha			

Laitepuhdistamot	Kyllä	Ei	Ei tietoa
Laitteen toiminta on moitteetonta			
Kemikaalin annostelu toimii ja kemikaalia on riittävästi			
Puhdistetun veden purkujärjestelyt ovat kunnossa (ei padotusta, hajuhaittoja tms.)			

Suojaetäisyysvaatimukset jätevesien imeytys- tai purkupaikasta täyttyvät	Kyllä	Ei	Ei tietoa
Talousvesikaivoon			
Rantaviivaan			
Kiinteistön rajaan			
Rakennuksiin			

2. Arvio jätevesijärjestelmästä (jätevesineuvojan arvio)

- Jätevesien johtaminen puhdistamatta maahan on mahdollista (YSL 27 b §)
- Nykyinen jätevesien käsittely ei täytä paikallismääräyksiä vähäisten jätevesien osalta
- Kiinteistön haltija on täyttänyt 68 vuotta (9.3.2011 mennessä) ja on näin vapautettu asetuksen mukaisista puhdistusvaatimuksista.
- Nykyinen jätevesien käsittelyjärjestelmä on riittävä kartoituskäynnillä saatujen tietojen perusteella
- Nykyinen jätevesien käsittelyjärjestelmä ei ole riittävä kartoituskäynnillä saatujen tietojen perusteella
- Jätevesien käsittelyjärjestelmään tulisi tehdä seuraavia toimenpide-ehdotuksia:
- Jäteveden esikäsittely (esim. säiliöiden kunto, puuttuvat T-haarat, tilavuus, kannot tms.)
  - Jäteveden varsinainen käsittely (esim. kentän mitoitus, käyttöikä, puuttuvat tuuletusputket tms.)
  - Vähimmäissuojaetäisyydet eivät täytä asetettuja vaatimuksia (rantaviivaan, talousvesikaivoon tms.)
  - Muu tekijä:

3. Jatkotoimenpide-ehdotukset

- Kannattaa selvittää mahdollisuus liittyä vesihuoltolaitoksen viemäriverkostoon
- Kiinteistökohtaiseen jätevesijärjestelmään on tehtävä muutoksia
- Hanki pätevä suunnittelija laatimaan suunnitelma
  - Hae rakentamiseen tarvittava lupa kunnasta
  - Kunnosta kiinteistön jätevesijärjestelmä hyvissä ajoin (viimeistään 15.3.2016)
- Laadittava selvitys nykyisestä jätevesijärjestelmästä ja / tai sitä koskevat käyttö- ja huolto-ohjeet
- Parannettava jätevesijärjestelmän asianmukaista käyttö- ja huoltoa

KARTOITUSPÄIVÄMÄÄRÄ:

JÄTEVESINEUVOJA: _____

Lisätietoja jätevesistä voit kysyä myös oman kuntasi ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaiselta. Kartoituslomakkeita täytetään kaksi kappaletta, joista toinen annetaan kartoituskäynnillä kiinteistön omistajalle / haltijalle ja toinen jää Omavesi-hankkeelle.

Annatko luvan luovuttaa tämän lomakkeen tietoja viranhaltijalle?

Kyllä Ei

Arvoisa kiinteistönomistaja,

Omavesi-hanke kerää palautetta toteutuneista neuvontakäynneistä vuodelta 2014.

Täyttäkää lomake rastimalla sopivin kohta. Laita lopuksi täytetty lomake vastauskuoressa postiin viimeistään 28.2.2015. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja nimettöminä ja kaikista vastauksista tehdään yhteenveto. Olemme kiitollisia palautteestasi!

Kysymykset:

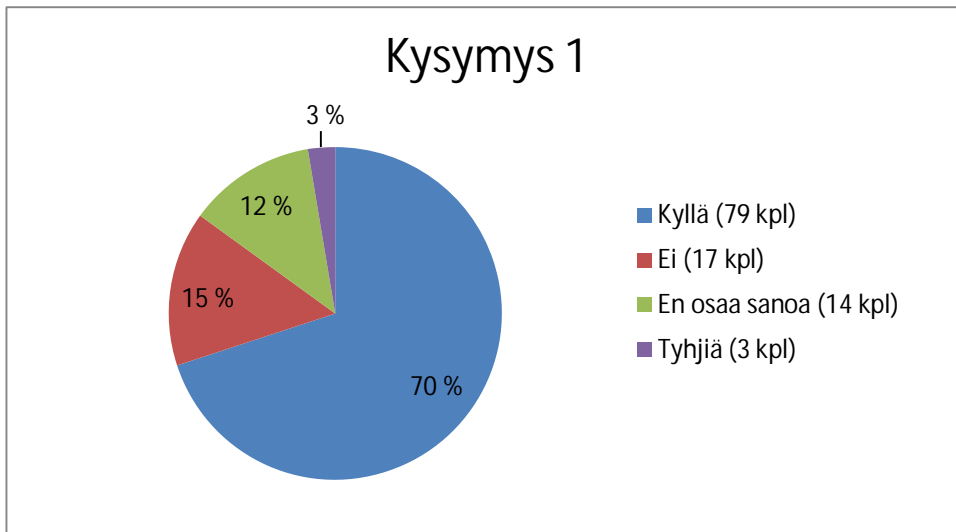
1. Motivoiko neuvontakäynti teitä kunnostustoimenpiteisiin, mikäli sellaisten arvioitiin olevan kiinteistöllänne tarpeellisia?
 Kyllä Ei En osaa sanoa
2. Saitte neuvontakäynnistä kirjallisen dokumentin, jossa arvioitiin nykyisen järjestelmänne riittävyys ja mahdollisten toimenpiteiden tarpeellisuus. Onko tämä dokumentti teillä tallessa?
 Kyllä Ei En osaa sanoa
3. Onko kiinteistöllänne tehty jätevesineuvojan suosittelemat hoito- ja huoltotoimenpiteet?
 Kyllä Ei Meille ei tehty huoltoon liittyviä toimenpiteitä En osaa sanoa

Mikäli jätevesijärjestelmänne arvioitiin tarvitsevan saneeraustoimia, mitä seuraavista toimista olette toteuttaneet tähän mennessä?

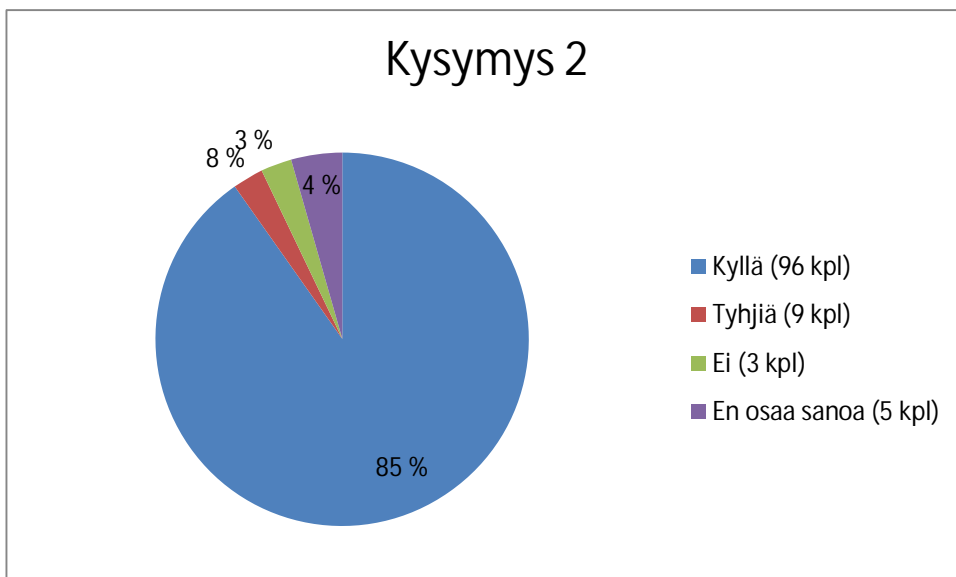
4. Oletteko tilanneet jätevesijärjestelmän uusimiseen tai saneeraukseen tähtäävän suunnitelman suunnittelijalta?
 Kyllä Ei Ei koske minua
5. Mikäli olette tilanneet suunnitelman, minkälaiselta suunnittelijalta se tilattiin? Voit valita useamman vaihtoehdon.
 FISE –pätevä haja-asutuksen vesihuollon suunnittelija
 Henkilö jätevesineuvojan antamalta suunnittelijoiden yhteystietolistalta
 Kunnan suosittelema suunnittelija
 Muu, mikä _____
 Ei koske minua
6. Oletteko hakeneet toimenpidelupaa jätevesijärjestelmän remontoimiselle tai rakentamiselle?
 Kyllä Ei Ei koske minua

-
7. Oletteko rakentaneet tai rakennuttaneet jätevesijärjestelmän (kokonaan uuden tai vanhoja osia hyödyntäen)?
- Kyllä   Ei   Ei koske minua
8. Mikäli, ette ole vielä ehtinyt tekemään edellä mainittuja toimia, milloin teillä on aikomus viedä asia eteenpäin?
- Vuonna 2015   Myöhemmin kuin 2015   Ei koske minua   En osaa sanoa
- Olen selvittänyt mahdollisuuden määräaikaisen lykkäyksen hakemiseen ja aion hakea lykkäystä kunnostustoimiin vuonna 2016
9. Muita kommentteja tai terveisiä

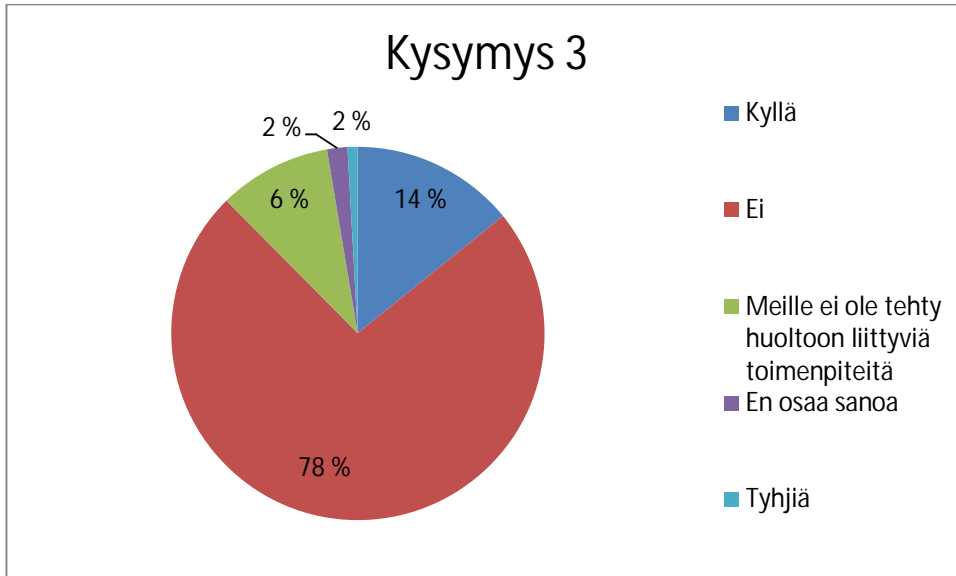
Paljon kiitoksia palautteesta!

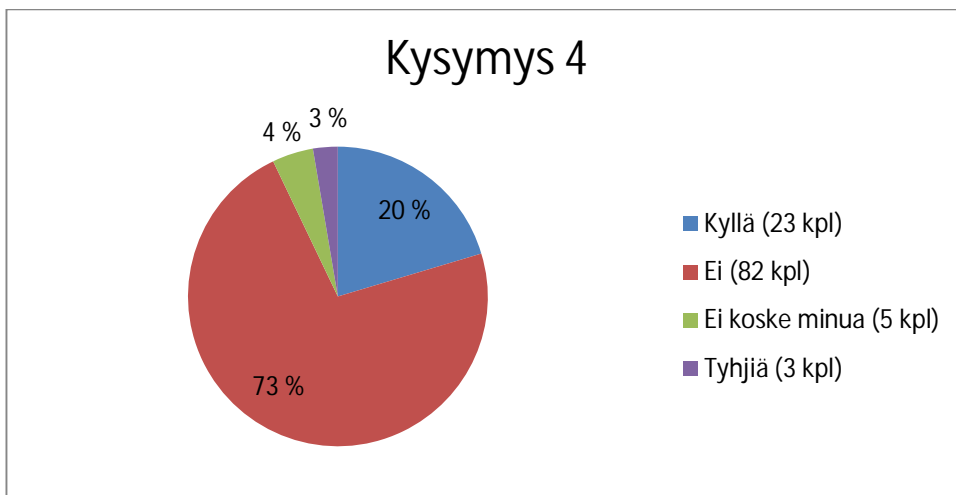
Kysymys 1. Motivoiko neuvontakäynti teitä kunnostustoimenpiteisiin, mikäli sellaisten arvioitiin olevan kiinteistöllänne tarpeellisia?

Kysymys 2. Saitte neuvonkäynnistä kirjallisen dokumentin, jossa arvioitiin järjestelmänne riittävyys ja mahdollisten toimenpiteiden tarpeellisuus. Onko tämä dokumentti teillä tallessa?

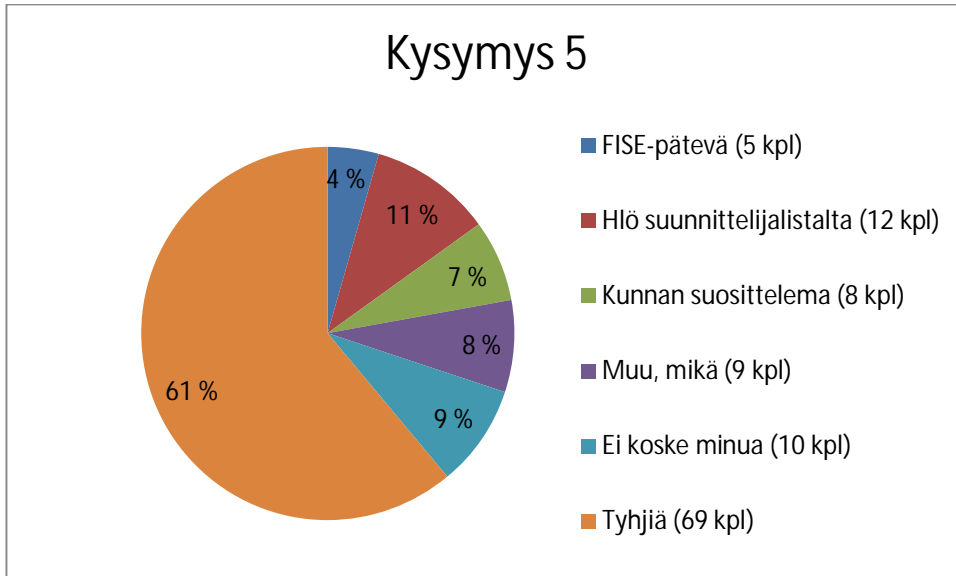

Kysymys 3. Onko kiinteistöllänne tehty jätevesineuvojan suosittelemat hoito- ja huoltotoimenpiteet?

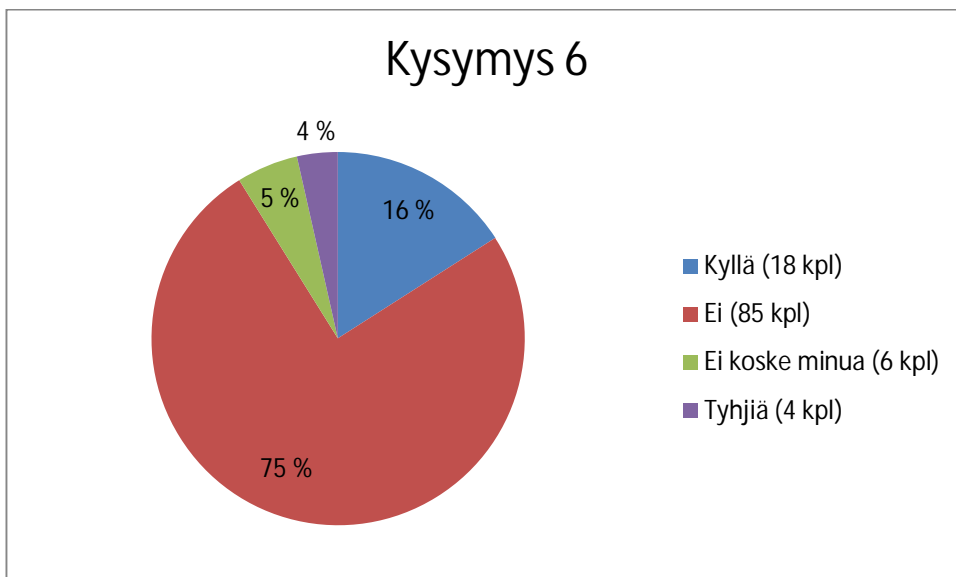

Kysymys 4. Oletteko tilanneet jätevesijärjestelmän uusimisen tai saneeraukseen tähtäävän suunnitelman suunnittelijalta?

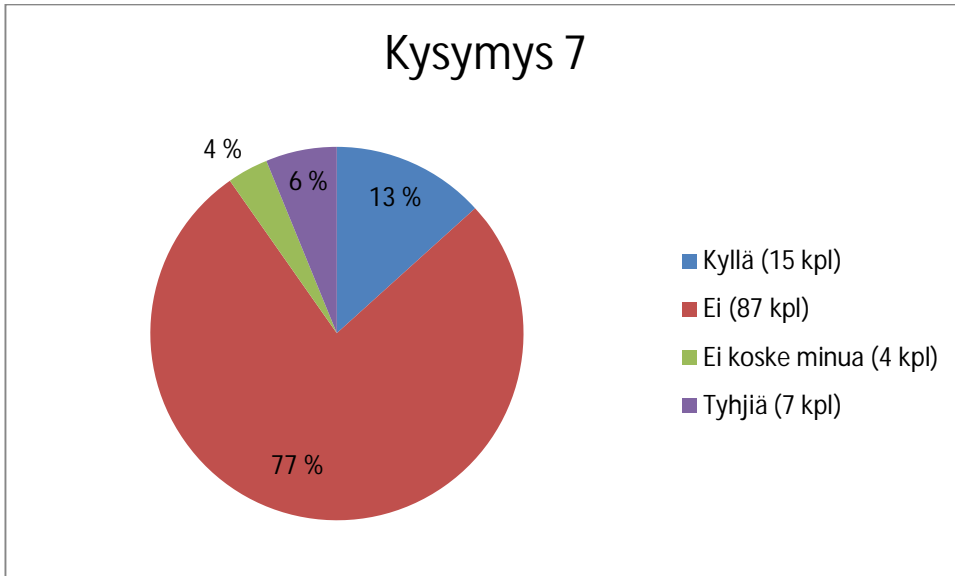

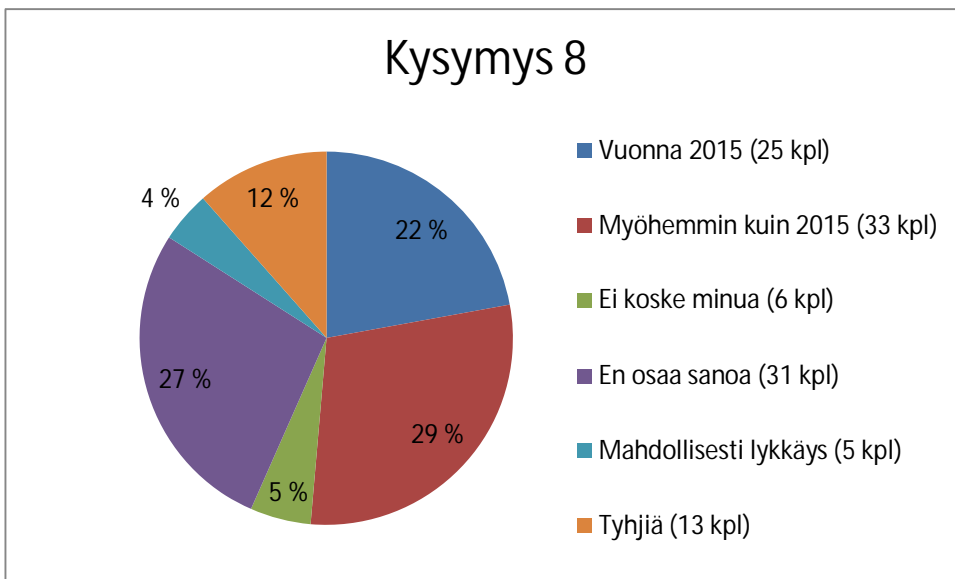
Kysymys 5. Mikäli olette tilanneet suunnitelman, minkälaiselta suunnittelijalta se tilattiin? Voit valita useamman vaihtoehdon.

Kysymys 6. Oletteko hakeneet toimenpidelupaa jätevesijärjestelmän remontoimiselle tai rakentamiselle?

Kysymys 7. Oletteko rakentaneet tai rakennuttaneet jätevesijärjestelmän (kokonaan uuden tai vanhoja osia hyödyntäen)?

Kysymys 8. Mikäli, ette ole vielä ehtinyt tekemään edellä mainittuja toimia, milloin on aikomus viedä asia eteenpäin?

